

Läkemedel stärker Sveriges tillväxt, motståndskraft och vårdkapacitet

20
26

De forskande
läkemedelsföretagen

Läkemedel stärker Sveriges tillväxt, motståndskraft och vårdkapacitet

Ett avgörande vägval för Sverige

Vi lever i en tid av stora medicinska framsteg som ger patienter nya möjligheter till behandling och bot. Läkemedel bidrar inte bara till bättre hälsa, utan också till fler friska arbetsår, kortare vårdtider och högre produktivitet i ekonomin. Samtidigt är läkemedelsindustrin en av Sveriges viktigaste basnäringar och en motor för export, forskning, innovation och kvalificerade jobb.

Läkemedelsbranschen bidrar totalt med cirka 190 miljarder kronor och över 85 000 årsarbetskrafter i ekonomin¹. Företagens investeringar i svensk forskning och utveckling är betydande, 13,6 miljarder.

Men spelplanen förändras snabbt och Sverige riskerar nu att ytterligare hamna på efterkälken – med färre företagsinvesteringar och sämre tillgång till nya behandlingar som följd. Sverige tillhör redan idag de länder som satsar minst på nya läkemedel, räknat som andel av BNP, och rankas på plats 17 av 22 europeiska länder.² Samtidigt ökar USA och Kina sina investeringar i forskning och innovation. Den nuvarande amerikanska prispolitiken, Most Favored Nation (MFN), innebär dessutom att bolagen inte får sätta högre priser på den amerikanska marknaden än i jämförbara länder. Detta sätter ytterligare press på Europa då USA står för en stor del av kostnaden för forskning och innovation av läkemedel.

Nu befinner vi oss i ett nytt läge och om Sverige inte visar att vi vill satsa på forskning och innovation inom läkemedelssektorn så kan MFN och prispresspolitiken få stora negativa effekter för våra patienter, vårdens utveckling och även för läkemedelsföretags vilja och möjligheter att satsa på forskning och innovation här.

Sverige står nu inför ett avgörande vägval. Riskera att ytterligare få försämrad tillgång till nya behandlingar, tappa företagsinvesteringar och innovationer till andra länder, eller, agera för att befästa och stärka positionen som ledande nation inom life science.

Med rätt politiska beslut kan branschen bidra ännu mer till patienters hälsa, Sveriges tillväxt, vårdens kapacitet och vår motståndskraft.

¹Total effekt i ekonomin beräknad på direkta, indirekta och inducerade effekter, SCB, Lif analys

²EFPIA

20
26

Reformer för ökad konkurrenskraft och ett starkare Sverige

Se läkemedel som en investering i Sveriges framtid

Läkemedel skapar värde långt bortom hälsa – i människors liv, i vårdens kapacitet och i Sveriges ekonomi. Investeringar i nya behandlingar leder till bättre hälsa, minskat vårdbehov och högre produktivitet.

Samtidigt är branschen som motor för forskning, export och arbetstillfällen avgörande för Sveriges tillväxt. Det förutsätter ett långsiktigt investeringsperspektiv, inte ett kortsiktigt budgetperspektiv. Men idag halkar Sverige efter i investeringar och riskerar att tappa både innovationer och kliniska prövningar.

Lif vill se:

- **Öka den offentliga finansieringen av läkemedel**

Att vara en världsledande life science-nation handlar om att leda inom hela innovationskedjan – från tidig forskning och kliniska studier till utveckling och tidig användning av nya behandlingar för patienter som leder till förbättrade vårdresultat. Som ett litet land med låga priser, där innovationer införs sent, är Sverige särskilt utsatt i det nya geopolitiska läget. För att fortsatt vara attraktivt för investeringar i forskning, utveckling och produktion behöver Sverige vara beredda att betala för den innovation som användning av nya läkemedel leder till.

- **Frigör vårdresurser med läkemedel och moderna behandlingar**

Produktivitetskommissionen lyfter tydligt fram läkemedels bidrag till ökad vårdkapacitet och produktivitetshöjning i hela samhället.³ När patienter håller sig friskare längre frigörs resurser i vården – resurser som är avgörande i ett läge där personalbrist och vårdköer är några av vårdens största utmaningar.

- **Öka kliniska prövningar**

Säkerställ att Swetrial etableras som ett partnerskap för nationell kraftsamling. För att nå målet att göra Sverige till en ledande nation för kliniska prövningar krävs ökad genomförandekapacitet och att investeringar prioriteras som stärker Sveriges attraktionskraft och säkerställer att vi kan ta emot företagens prövningar.

³SOU 2025: 96 Fler möjligheter till ökat välbefinnande

Säkerställ snabb och jämlik tillgång till nya läkemedel

Dagens system med långa handläggningstider och en hög administrativ börda fördröjer och försvårar nya behandlingar att nå fram till patienter i behov av dem. I dag når mindre än hälften av de nya läkemedlen svenska patienter inom tre år efter EU-godkännande.⁴ Ibland kommer de inte alls de svenska patienterna till del. Det riskerar leda till sämre hälsa och minskar Sveriges attraktivitet som forskningsnation. Lif välkomnar därför den nyligen tillsatta läkemedelsutredningen för att utöka det statliga ansvaret för läkemedel och vaccin.

Det svenska pris- och subventionssystemet behöver moderniseras så att nya behandlingar kan komma patienter till del tidigare – på lika villkor i hela landet.

Lif vill se:

- **Ett reformerat pris- och subventionssystem – en väg in för alla nya läkemedel**
Ett sammanhållet, förutsägbart och rättssäkert system för pris och subvention av läkemedel är en viktig förutsättning för att patienter ska få tidig och jämlik tillgång i hela landet. Det är också en viktig förutsättning för att läkemedelsföretagen ska ha goda incitament att lansera och tillhandahålla läkemedel på den svenska marknaden.
- **Ett ökat statligt ansvar för finansiering och introduktion**
Dagens system för pris och subvention av läkemedel är splittrat mellan stat och regioner. Det medför långa handläggningstider, oförutsägbart och att patienter får vänta på att få tillgång till nya behandlingar. En förutsättning för ett mer sammanhållet och framtidssäkert system är ett helt statligt ansvar för prissättning, subvention och finansiering. Det skulle säkerställa en förutsägbart och effektiv introduktion av läkemedel så att patienter får snabbare och mer jämlik tillgång till nya behandlingar. Det skulle även stärka Sveriges konkurrenskraft i ett nytt globalt läge och ge oss möjlighet att behålla vår position som en stark life science-nation.
- **Beakta hela den samhällsekonomiska nyttan vid subventionsbeslut**
Staten bör ge ansvarig myndighet i uppdrag att väga in hela den samhällsekonomiska nyttan – inklusive produktivitet, arbetsförmåga och minskat vårdtryck – vid beslut om pris och subvention, vilket är lagens intention, men inte praxis. De nivåer som används för att värdera hälsa och behandling har i praktiken legat still i över 20 år, utan att spegla medicinska framsteg eller ökade samhällsvärden.⁵

⁴EFPIA, WAIT

⁵NULL 2025

Stärk Sveriges motståndskraft och konkurrenskraft

Tillgång till läkemedel är en central del av Sveriges motståndskraft. I en orolig omvärld måste vi säkerställa tillgång till läkemedel både i vardag och i kris.

Lif vill se:

- **Konkurrenskraftiga villkor för investeringar i forskning, innovation och produktion**
Sverige behöver fortsätta arbetet med regelförenkling och snabbare processer, både nationellt och på EU-nivå. En stark inhemsk och europeisk FoU-infrastruktur och produktionskapacitet för läkemedel är ett strategiskt intresse som Sverige måste värna. En reform om ett kraftfullt skatteavdrag för forskning och utveckling behöver fullföljas.
- **Värna handelsflöden och ett starkt europeiskt samarbete**
Sveriges läkemedelsförsörjning är också beroende av väl fungerande handelsflöden. Tullar, exportrestriktioner och protektionistiska åtgärder riskerar att begränsa tillgången till läkemedel. Sverige behöver därför fortsatt vara en tydlig röst för öppen handel och ett starkt europeiskt samarbete.
- **Stärk prevention, tidig upptäckt och egenvård**
Förebyggande insatser och tidig behandling är avgörande för både folkhälsa och samhällsekonomi. Investeringar i tidig diagnostik, prevention och tidig läkemedelsbehandling inklusive vaccinering minskar behovet av mer resurskrävande vård senare och bidrar till att fler kan leva ett längre, friskare och mer produktivt arbetsliv.

Sverige står inför ett avgörande vägval. Reformerna handlar om vilken roll Sverige vill ta i en föränderlig värld. Med rätt politiska beslut kan läkemedelsbranschen bli en ännu starkare motor för tillväxt, motståndskraft och vårdkapacitet. Alternativet är att tappa mark, investeringar och tillgång till innovation. Vad vill Sverige?

Läs mer på [Lif.se/valet2026](https://lif.se/valet2026)

De forskande
läkemedelsföretagen